

serier på strømmekanaler, ifølge rapport:

HAVNET I SKVIS: Striden rundt tv-serien «Mammon» er et eksempel på at det er vanskeligere å kjøpe norsk enn utenlandsk innhold, ifølge en ny rapport om pengestrømmer i filmbransjen. **FOTO: NRK**

i 2016, mens andelen var på 11 prosent på tjenester som iTunes, hvor du betaler per film.

Til sammenlikning var norskandelen på kino 24 prosent i 2016.

For å opprettholde eller øke norskandelen i det digitale markedet foreslår rapportforfatterne å reforhandle avtaleverket slik at alle rettigheter samles hos produsenten, som i USA.

– Når det kommer nye tjenester som vi kanskje ikke har tenkt på, må man finne ut hvordan man effektivt kan selge rettigheter. Det er viktig å være smidig i et marked i forandring, og det blir lettere dersom rettighetene samles hos én part, sier Gaustad.

Sverre Pedersen, leder i Norsk filmforbund, er helt uenig i virkelighetsbeskrivelsen i rapporten. Han mener at de kollektive avtalene sikrer at de som har skapt verket, får et

vederlag når andre tjener penger på verket deres:

– Det er det eneste systemet som fungerer og som faktisk sikrer rettighetshaverne en bit av kaka. Kollektive avtaler sørger for at enkeltmedlemmer ikke kan presses til å gi fra seg rettigheter. Nå må produsentene, kringkasterne og distributørene gå til oss og lage en ryddig avtale, og så får de den klareringen de trenger.

Skeptisk til uavhengighet

Rapporten anslår at norske film og tv hadde en omsetning på 900 millioner kroner i 2016, mens kollektive vederlag utgjorde 54 millioner kroner.

– Hva tenker du om at globale aktører opplever det som vanskelig å forhandle med flere parter om rettigheter?

– Det er retorikk og herketeknikker. Det er betenkelig og uryddig at BIs mann

på utredningen er tidligere filmprodusent, sier Pedersen med henvisning til Terje Gaustad.

– Rapporten viser til Mammon-saken som et eksempel på at dagens system kan være et hinder?

– Det er tull. Vi tilbød NRK gode løsninger på inntil sju år, men de ville ha rettighetene til evig tid eller ingenting. Det bryter mot all europeisk praksis og mot grunnleggende tenkning omkring rettigheter.

– Er det ikke noen måte å rigge avtaleverket på som sikrer dere rimelig vederlag samtidig som produsentene forvalter rettighetene?

– Erfaringene viser det motsatte. Trenden de siste femseks årene har vært produsenter som overdrar rettighetene til en kringkaster. Det er når du har kollektive ordninger som monitoreres, med ryddige og forutsigbare avtaler, at det kommer penger tilbake til rettighetshaverne.

mari.vollan@klassekampen.no

OMSTRIDT BYGG: Bjarne Melgaards «A House to Die In» er ett skritt nærmere realisering.

ILLUSTRASJON: MIR OG SNØHETTA

Avviser klager mot «dødshus»

Byantikvaren i Oslo avviser 22 klager mot Bjarne Melgaards planlagte dødshus. Nå er det opp til Riksantikvaren å avgjøre saken.

ARKITEKTUR

Av Jonas Brække

Samtidskunstner Bjarne Melgaard har satt sinnene i kok med sine planer om å oppføre «A House to Die In» på Ekely i Oslo. Naboer, naturvernere og kunsthistorikere har gjort felles sak for å torpedere prosjektet, som de mener bryter med Riksantikvarens tidligere fredningsvedtak for området.

Men nå sørger Byantikvaren for at Melgaards drømmebolig kommer enda et skritt nærmere realisering. I går oversendte Byantikvaren 22 klager til Riksantikvaren, som er ankeinstans i saker som faller inn under kulturminneloven. Ingen av klagerne anføres er tatt til følge. Dermed er det opp til Riksantikvaren som ankeinstans å avgjøre om klagerne likevel skal få medhold.

«Klagene har etter Byantikvarens syn ikke bragt inn nye momenter som endrer grunnlaget for denne vurderingen», skriver byantikvar Janne Wilberg.

Håper på Riksantikvaren

Motstanderne av prosjektet har likevel ikke gitt opp håpet om å få stanset det omstridte byggeprosjektet.

– Byantikvaren tar feil når hun konkluderer med at prosjektet ikke vil gripe inn i et fredet område. Selve bygget vil dessuten bli oppført i et populært friområde, noe som er veldig betenkelig, mener Kirsti Grotmol, som står bak en lokal folkeaksjon for bevaring av Kikkutkollen og arven etter Munch.

Dersom Riksantikvaren ikke setter foten ned, håper Grotmol at lokalpolitikere i Oslo skal ta til fornuften. Ut-

FAKTA

«A House to Die In»:

■ Samarbeidsprosjekt mellom Snøhetta, utbygger Olav Selvaag og kunstner Bjarne Melgaard.

■ Skal oppføres på Ekely i Oslo.

■ Området ble delvis fredet av Riksantikvaren i 1997 på grunn av Edvard Munchs tilknytning til stedet.

■ I forrige uke åpnet Selvaag Art Collection en utstilling på Tjuvholmen i Oslo som skal dokumentere samarbeidsprosjektet mellom Melgaard, Selvaag og Snøhetta.

Klassekampen 2. februar

byggerne må nemlig gjennom en ny søknadsrunde med Oslo kommune for å få omregulert tomta etter plan- og bygningsloven.

– Men vi håper at Riksantikvaren stanser dette. Han har jo tidligere vist vilje til å vise hva fredning egentlig betyr, sier Grotmol.

12 meter høyt

Byantikvaren ga allerede grønt lys til prosjektet i fjor, men måtte utrede saken grundigere etter pålegg fra Riksantikvaren.

Etter råd fra byantikvaren ble deler av prosjektet endret av utbygger Selvaag Eiendom og arkitektfirmaet Snøhetta, i håp om å få det godkjent. Men ifølge flere av klagerne er det planlagte bygget nå tolv meter høyt, slik at det blir synlig fra Munchs atelier.

Byantikvar Janne Wilberg mener det ikke faller inn under hennes ansvarsområde å vurdere byggets høyde opp mot kulturminneloven.

«Boligen vil bli behandlet som del av den kommunale saksbehandlingen etter plan- og bygningsloven», svarer Wilberg på e-post.

jonas.braekke@klassekampen.no